

N:o 33.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 7 april 1904.
— — — — Andra Kammaren den 7 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckt motion
angående tillägg till § 21 i grufstadgan.*

(Lagutskottets utlåtande n:o 6.)

Till Konungen.

Vid innevarande års riksdag har enskild motionär ifrågasatt sådan ändring af 21 § i grufstadgan, att utmål för inmutad malmfyndighet må kunna anvisas på grund af fyndighetens undersökning medelst diamantborrning.

Med de villkor, som i nämnda lagrum uppställas för rätten att erhålla utmål, nämligen att fyndigheten skall vara blottad och att prof af malmen erhållits, åsyftas tydligen att, innan utmål anvisas, visshet skall hafva vunnits om malmens förekomst och beskaffenhet. Visshet i detta afseende torde fullt lika väl kunna vinnas genom så kallad diamantborrning i vittnens närvaro som genom fyndighetens blottande. De

Bih. till Riksd. Prot. 1903. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 5 Häft. (N:is 33—35.) 1

cylinderformade bergbitar, som vid diamantborrning utsvarvas och genom borrhöret upptagas ur berget — om så erfordras från betydande djup — utgöra noggranna prof af den bergart, hvori man borrar. En särskild fördel beredes därigenom, att borren kan brukas ej allenast i lodrät ställning utan i nästan hvilken ställning som helst. Då jämlikt 27 § i gällande grufstadga för utmål, som enligt denna stadga anvisas, gränserna på djupet skola räknas lodräta, torde det föreslagna tillägget kunna blifva till gagn särskildt i sådana fall, då två utmål skola utläggas bredvid hvarandra, och malmen endast i det ena af dessa uppgår i dagen, men stupar in under det andra. I dylika fall varder malmens undersökning till såväl beskaffenhet som läge billigare, ändamålsenligare och hastigare utförd genom diamantborrning än genom drifvande af schakt eller annat arbete från dagen.

Att utmål för en fyndighet för närvarande icke kan vinnas på grund endast af fyndighetens undersökning genom diamantborrning, lär emellertid vara fastslaget genom en Eders Kungl. Maj:ts dom den 28 september 1903. En lagändring erfordras sålunda för att undersökning medelst diamantborrning skall berättiga till erhållande af utmål. En dylik lagändring synes Riksdagen vara nyttig och kunna genomföras utan olägenhet för någon af de med afseende å grufdrift intresserade parter. Det kan icke befaras, att något intresse vare sig för det allmänna eller för inmutaren åsidosättes genom den ifrågasatta lagstiftningsåtgärden. Ur synpunkten af jordägarens intresse yppas visserligen mot densamma en betänklighet, nämligen den, att, då profven å malmens förekomst icke sutte i fast klyft, utan frigjorts från fyndigheten och sålunda kunde undanskaffas, jordägaren vore utsatt för faran att icke kunna bilda sig en så fullständig och tillförlitlig kännedom, som under motsatt förhållande angående de omständigheter, hvilka inverka vid bedömande, huruvida det är fördelaktigt för honom eller icke att med begagnande af sin jordägareandel ingå såsom intressent i grufföretaget. Men denna betänklighet lär kunna undanröjas därigenom, att jordägaren tillförsäkras möjlighet att inhämta fullständig kännedom om diamantborrningens resultat. Hänsynen till jordägaren kräfver sålunda, i Riksdagens tanke, att i samband med en bestämmelse af nu ifrågavarande innehåll gifva stadganden i syfte att diamantborrning i ändamål att erhålla utmål icke må företagas, utan att full offentlighet därvid iakttages och nödig kontroll utfövas.

På grund af hvad sålunda anförts anhåller Riksdagen, att Eders Kungl. Maj:t täcktes taga under öfvervägande, huruvida och under hvilka villkor utmål för inmutad malmfyndighet må kunna tilldelas inmutare på grund allenast af fyndighetens undersökning medelst diamantborrning, samt för Riksdagen framlägga det förslag till lagändring, hvartill den verkställda utredningen kan föranleda.

Stockholm den 7 april 1904.

Med undersätlig vördnad.
